

Nr 32.

Ankom till Riksdagens kansli den 11 april 1913 kl. 11 f. m.

Betänkande i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 3 och 4 §§ bevillningsförordningen.

(2:a Avd.)

Närvarande: Herrar K. G. Karlsson, Vennersten, frih. C. J. Beck-Friis, Ollas A. Ericson, Bäckström, Jespersen, Byström, Rune, Larsson i Klagstorp, frih. Palmstierna, frih. Fleming, K. A. Nilsson, Hallin, Knaust, Roman, Bergman, Jeansson i Kalmar, Källman och Månsson.

I en inom Andra kammaren av herr *Cederborg* väckt motion, nr 134, som hänvisats till bevillningsutskottet, föreslås, »att Riksdagen ville besluta följande förändrade lydelse av 3 och 4 §§ i gällande bevillningsförordning.

3 §. Bevillning för fast egendom erlägges av den, som för löpande året författningsenligt mantalsskrivits eller bort mantalsskrivas såsom ägare eller innehavare av fastigheten. Bevillningen — — — — — stärbhus.

4 §. 1 mom. Fast egendom skall uppskattas till det värde, egendomen haft vid nästföregående års utgång. Detta värde — — — — — brandskada.

2 mom. — — — — —

3 mom. — — — — —

4 mom. — — — — — »

Beträffande motiveringen för detta förslag tillåter utskottet sig hänvisa till motionen.

I 1897 års bevillningsförordning stadgades i förevarande ämne endast, att bevillning för fast egendom skulle erläggas av ägaren (2 §), samt

Utskottet.

att fast egendom skulle uppskattas till sitt verkliga värde (3 §). Författningen innehöll således ingenting om att skatteplikten eller värdet skulle hänföras till förhållandena vid någon viss tidpunkt.

När sedermera inkomstbeskattningen 1907 skulle omläggas, så att det föregående årets inkomst i stället för det löpande årets skulle göras till föremål för taxeringen, lämnade, på sätt i motionen erinrats, Kungl. Maj:ts förslag fastighetsbevillningen utan annan ändring, än att bevillningen skulle erläggas av den, som för löpande året mantalsskrivits eller bort mantalsskrivas såsom ägare eller innehavare av fastigheten, varjämte uttryckligen fastslogs, att bevillningen skulle utgöras efter fastighetens för löpande året fastställda taxeringsvärde.

Bevillningsutskottet (betänkandet nr 13 1907) föreslog däremot, dels att skatteplikten skulle åligga den som för *nästföregående* året mantalsskrivits eller bort mantalsskrivas för fastigheten, dels ock att taxeringen skulle ske efter det värde, egendomen haft *nästföregående* år. Riksdagen följde utskottets förslag, och 1907 års bevillningsförordning erhöi i hit-hörande avseenden den lydelse, som motionären jämväl återgivit och som bibehållits oförändrad i nu gällande bevillningsförordning.

En fastighets värde »*nästföregående* år» är emellertid ett tämligen svävande begrepp med möjlighet öppen för olika tolkningar. Följdriktigheten bjuder onekligen, att fastigheten taxeras till det värde den haft vid den tidpunkt, som lagts till grund för skatteplikten d. v. s. *nästföregående* årets *början*. Huruvida Riksdagen avsett denna konsekvens är oviss, och taxeringsmyndigheterna hava helt visst ej heller i allmänhet tillämpat densamma, utan med avseende å författningens obestämda ordalag upptagit fastigheten till det värde, den haft vid *nästföregående* årets *utgång*. I prejudikat, som numera givits av regeringsrätten, har emellertid den angivna konsekvensen fastslagits såsom norm för taxeringen, vadan sålunda de för skatteplikt och taxeringsvärde bestämmande förhållandena knutits till en och samma tidpunkt.

Hur konsekvent och teoretiskt riktig denna tillämpning må vara, har den dock visat sig i vissa avseenden olämplig.

Allmänt bekant är, att banker och andra låneinrättningar ställa fastighetskrediten i visst förhållande till taxeringsvärdet, och det kan därför bereda ägaren högst kännbara svårigheter att härvid vara beroende av ett äldre värde, som kan avsevärt understiga det närvarande.

Då Riksdagen, på sätt ovan angivits, praktiskt taget flyttade bevillningsplikten för fast egendom ett år tillbaka, gjordes icke någon mot-

svarande ändring beträffande den kommunala skattskyldigheten, utan åvilar denna alltjämt den som under löpande året äger eller brukar en fastighet. Då bevillningen numera allenast till formen kvarstår som statsskatt, men i verkligheten avses för kommunala ändamål, synas goda skäl tala för en ändring, som låter bevillningsplikten sammanfalla med den kommunala skatteplikten. Därigenom undanröjdes även den olägenheten, att de kommunala myndigheterna under nuvarande förhållanden måste vid utdebiteringen följa en senare mantalslängd, än den som legat till grund för fastighetstaxeringslängden, vilket medför ökat arbete och lätteligen vållar oreda.

En för det kommunala skatteintresset synnerligen betänklig följd av regeringsrättens ovanberörda ståndpunkt i fråga om den för taxeringsvärdet avgörande tiden är, såsom motionären framhållit, att kommunen oskäligt lång tid, intill tre år, är förhindrad att i beskattningsväg draga nytta av uppkommen värdestegring hos en fastighet, exempelvis genom bebyggande. Motionärens förslag, att en fastighet skall taxeras efter sitt värde vid nästföregående års slut, synes därför ägnat att råda bot för ett missförhållande.

Även staten kan, ehuru den, såsom nyss är nämnt, ej längre har något direkt intresse av bevillningen, av enahanda orsak tillskyndas ej obetydliga förluster därigenom att, enligt gällande regler för förmögenhetsbeskattningen, fast egendom skall ingå i den beräknade förmögenheten med sitt taxeringsvärde nästföregående år, vilket tilläventyrs relativt låga värde sålunda blir bestämmande för den utgående förmögenhetsskatten. Denna oegentlighet avhjälpes genom motionärens förslag, som bringar fastighetstaxeringens bestämmelser på förevarande punkt i överensstämmelse med reglerna för förmögenhetsbeskattningen.

Motionens huvudsyfte kunde onekligen vinnas allenast genom föreslagen ändring av tidpunkten för beräkandet av fastighetens värde och utan förändrade bestämmelser för skatteplikten. Oavsett vad ovan framhållits såsom fördelar av den ifrågasatta förändringen jämväl härutinnan, synes dock enahanda synpunkt, som föranlett vederbörande att i prejudikatväg sammanföra värde och skatteplikt till samma tidpunkt, tala för att denna likformighet fortfarande upprätthålles.

På här ovan i huvudsak anförda skäl har utskottet funnit motionärens förslag böra förordas.

Ifrågavarande förändringar synas icke såsom konsekvens betinga vidare ändringar i hithörande författningar än att orden »för nästföre-

gående år» utgå ur såväl 3 § sista stycket bevillningsförordningen som 29 § 3 mom. förordningen om taxeringsmyndigheter m. m.

Beträffande 3 § sista stycket bevillningsförordningen vill utskottet emellertid hava erinrat, att, efter de förändringar som ovan förordats, den däri meddelade föreskriften torde bliva tämligen överflödig, och har utskottet ansett stycket i sin förändrade form böra kvarstå allenast på grund av sammanhanget med stadgandet i 5 § sista stycket om rätt i visst fall för skattskyldigs stärbhus till befrielse från påförd bevillning av fast egendom.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen i anledning av herr Cederborgs förevarande motion, II: 134, måtte besluta

1) att 3 och 4 §§ förordningen den 28 oktober 1910 angående bevillning av fast egendom samt av inkomst skola erhålla följande ändrade lydelse:

3 §. Bevillning för fast egendom erlægges av den, som för *löpande* året författningsenligt mantalskrivits eller bort mantalsskrivas såsom ägare eller innehavare av fastigheten. Bevillningen — — — — — avsöndrad.

Har efter *mantalsskrivningen* skattskyldig ägare eller innehavare av fastigheten avlidit, påföres bevillningen hans stärbhus.

4 §. 1 mom. Fast egendom skall uppskattas till det värde, egendomen haft *vid nästföregående års utgång*. Detta värde — — — — —

brandskada.

2 mom. — — — — —

3 mom. — — — — —

4 mom. — — — — —

2) vid bifall till vad utskottet under 1) hemställt, att 29 § 3 mom. förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skall erhålla denna ändrade avfattning:

3 mom. Till taxeringsnämndens ordförande skall å landet häradskrivaren och i stad, utom i Stockholm,

vederbörande tjänsteman senast den 25 mars, vid bot av tre kronor för varje överskjutande dag, hava avlämnat dels på *mantalslängden* grundade fastighetslängder, upptagande samtliga inom taxeringsdistriktet belägna fastigheter, å vilka särskilda taxeringsvärden skola sättas, ävensom fastigheternas ägare eller i fall, då innehavaren är skattskyldig för fastighet, innehavaren, dels ock tryckta blanketter till inkomstlängden.

Stockholm den 8 april 1913.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

Reservationer:

av herrar *Ollas A. Ericsson*, *Byström* och *Larsson* i Klagstorp;
samt
av herr friherre *Fleming* mot vissa delar av motiveringen.
